

Výklad listu Efezským

Exkurz: Víra nebo skutky?

Vzhledem k tomu, co říká předchozí verš a vzhledem k tomu, co říkají o spasení lidí, bude účelné udělat si takový malý exkurz o vztahu víry a skutků.

Otázka „víra nebo skutky?“ není v křesťanství ničím novým. Lidé si vždy kladli otázku, co je třeba udělat, aby byl člověk „spasen“ neboli zachráněn pro věčnost. Mnoho lidí se domnívá, že do nebe přijdou ti, kdo byli zde na zemi hodní, žili spravedlivě a příkladně. Jiní se domnívají, že je třeba dodržovat určitá pravidla či zákony a člověk bude zachráněn. Veškerá jejich snaha pak směřuje k tomu, aby plnili zákon. Jiní spoléhají na Boží dobrotu a lásku, že přece nemůže své stvoření zavrhnout, že se nad ním musí slitovat. Ale to jsou lidské představy a názory.

Směrodatné je, co říká na toto téma Písmo. Podívejme se na některé jeho důležité a zásadní výroky v tomto směru:

Jsme totiž přesvědčeni, že se člověk stává spravedlivým vírou bez skutků zákona – (Ř 3,28).

Kdo se nevykazuje skutky, ale věří v toho, který dává spravedlnost bezbožnému, tomu se jeho víra počítá za spravedlnost – (Ř 4,5).

Je jasné, že nikdo není před Bohem ospravedlněn na základě zákona, neboť čteme: 'Spravedlivý bude živ z víry.' (Ga 3,11).

Milostí tedy jste spaseni skrze víru – (Ef 2,8)

Dala by se pochopitelně připojit další místa. Tato místa jednoznačně říkají, že ospravedlnění, což je jeden z důsledků odstranění následků hřícha, je z víry, ne ze skutků.

Podívejme se na tři příklady z Písma, které nám to budou ilustrovat.

Příběh první – bohatý mládenec (viz Mk 10,17-22).

Ptá se Pána Ježíše: „Mistře dobrý, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?“ Pán mu odpověděl: „Příkázání znáš...“ a uvedl mu příklady. Mladík mu odpověděl: „Mistře, to všechno jsem dodržoval od svého mládí.“ A co na to Pán? „Jedno ti schází. Jdi, prodej všechno, co máš, rozdej chudým a budeš mít poklad v nebi; pak přijď a následuj mne!“ Pán mu nepoložil tuto otázku proto, aby se snažil zachovávat příkázání, ale proto, aby **mu ukázal, že zákon nedovede naplnit**. Všechna citovaná příkázání se snažil poctivě dodržovat, ale něco mu chybělo: nedokázal milovat Pána Boha nade vše, nedokázal se pro něj vzdát svého majetku. A tak cesta zákona nevede k ospravedlnění. K čemu vede? Pavel píše: *Víme, že co zákon říká, říká těm, kdo jsou pod zákonem, aby byla umlčena každá ústa a aby celý svět byl před Bohem usvědčen z viny. Vždyť ze skutků zákona `nebude před ním nikdo ospravedlněn`, neboť ze zákona pochází poznání hříchu.* (Ř 3,19.20) Tento mladík odešel smutný, nespolehal na Boha, ale ve skutečnosti ve své zásluhy, na svůj bezúhonný život. To je málo. Tato naděje neospravedlňuje.

Příběh druhý – farizeus a celník (viz L 18,10-14).

I farizeus žil spravedlivě, bezúhonně, plnil zákon, dával almužny, desátky, a přece nebyl

ospravedlněn, protože spoléhal na své zásluhy a ne na Boží dílo záchrany. Naproti tomu celník, který tu stál v ústraní bez zásluh, hříšný, byl ospravedlněn, protože prosil o milost, o níž dobře věděl, že ji potřebuje.

Příběh třetí – žalářník ve Filipis (viz Sk 16,23n).

Na otázku, co má dělat, aby byl zachráněn, dostává odpověď: „*Věř v Pána Ježíše, a budeš spasen ty i všichni, kdo jsou v tvém domě.*” A on uvěřil – a byl zachráněn a mohl se radovat.

Bible nás nikde neučí, že máme něco dělat, abychom byli spaseni. Pro svou spásu nemůžeme **udělat nic** kromě jediného – **chopit se vírou Pána Ježíše**.

Nač spoléháš? Pokud na svůj život, svou bezúhonnost, na své skutky, budeš v konečném výsledku zklamán. Pokud na Ježíše a jeho dílo záchrany na kříži, jsi zachráněn a můžeš se z toho radovat.